

Protokoll

- Ämne: Rådet för spridning och visning – Rådsmöte 1/2020
- Datum och tid: 2020-04-23, 9.30 – 11.30
- Plats: På länk via Zoom
- Närvarande: Jonas Holmberg (Föreningen Svenska Filmfestivaler), ordförande
Eva Esseen (Vod-aktörer)
Helena Åkerman (Tv-bolagen)
Jeanette Schjerva (Regionala produktionscentrum)
Jon Lindström (Sveriges Filmregissörer)
Katrina Mathsson (Föreningen Filmdistributörerna)
Lars Gillegård (Riksföreningen Biograferna)
Miira Paasilinna (Film- & tv-producenterna)
Stefan Klockby (Sveriges Filmuthyrareförening)
Ulf Slotte (Regionala resurscentrum)
Sanjin Pejković (Film- och Medievetenskap), adjungerad
Johan Seth (Oberoende Filmares Förbund)
Eleonor Fahlén (Teaterförbundet), suppleant
- Samt:
Anna Serner, vd, adjungerad t.o.m. § 5
Kristina Colliander, adjungerad chefsrepresentant
Mia Bartelson Enayatollah, Kommunikationschef, adjungerad t.o.m § 5
Kristin Engstedt, chef enheten Distribution och visning, adjungerad
Torkel Stål, protokollförare
- Frånvarande: Pia Gradvall (Dramatikerförbundet)

Rådet för spridning och visning

§1 Mötet öppnas

Ordförande Jonas Holmberg förklarade mötet öppnat. En presentationsrunda följde.

§2 Anmälan av nya ledamöter

Punkten är ny som ett sätt att dokumentera byten i och med att det numera är rådets organisationer som utser sin ledamot.

Sanjin Pejković anmäldes som adjungerad representant för Film- och Medievetenskap tillsvidare.

§3 Fastställande av dagordningen

Material: Dagordning

Beslut:

- dagordningen godkändes

§4 Val av justerare

Beslut:

- Ulf Slotte utsågs att justera dagens protokoll

§5 Rådande omständigheter gällande Covid-19

Ordföranden öppnade för runda där var och en gavs möjlighet att berätta om hur covid-19 påverkar.

Sanjin Pejković berättade om hur akademien har tacklat situationen, och påpekade att universiteten har kunnat anpassa sig efter situationen, då en del verksamhet kan genomföras digitalt. Däremot är det osäkert hur forskarutbildningar, forskning, resor och konferenser kommer att påverkas framöver.

Johan Seth lyfte att det för oberoende filmare är en mer kaotisk situation, då alla intäkter i princip har försvunnit. Biodistribution och festivalplattformar är viktiga intäktsgivare. Oberoende Filmares Förbund försöker samla in information medlemmarna kan ha nytta av. Tidsbegränsningen är ett problem. Det går inte att planera, och regeringens

stödåtgärder består till stor del av lån som skapar framtida räntekostnader. Tv-bolagen flyttar inte bestämda leveransdatum vilket skapar problem för framtida festivaldistribution.

Stefan Klockby meddelade att även filmuthyrarna är tydligt påverkade av situationen, och att inga biografpremiärer sker i nuläget – allt skjuts på framtiden. Det kommer att skapa problem i planeringen framöver. Det är viktigt att olika filmuthyrare samarbetar kring kommande premiärer. Bolagen har också permitterat personal. Samtidigt går evenemang som Malmö filmdagar inte att planera inför. SF Studios har sett en uppgång i digital konsumtion, men även tittandet via illegala sajter ökar. Filmstaden betalar inte ut ersättningar och hyror.

Katrina Mathsson menade att denna bild av situationen stämmer också för medlemmarna i Föreningen Filmdistributörerna. För Folkets Bio har exempelvis en kraftig nedgång av intäkter skett. De digitala intäkterna motsvarar inte bortfallet på bio. Dessutom finns det en osäkerhet vad som kommer att hända när biograferna öppnar, med alla filmer som står på kö. Kvalitetsfilmen är hotad i detta läge.

Ulf Slotte framförde att eftersom regionala resurscentrum har offentliga huvudmän är de inte drabbade ekonomiskt, men de jobbar för att stötta visningsaktörer och på de flesta håll utreds olika typer av stödåtgärder. Behoven varierar mellan ideella och kommersiella aktörer. Det finns också tecken på starkt stöd från publiken. Västra Götaland och Region Dalarna har särskilt stöd till biograferna. Resurscentrum stöttar också kommuner så att de i sin tur kan stötta biografer och festivaler.

För Teaterförbundet och andra fackförbund innebär situationen enormt mycket jobb med mycket uppsägningar och en stor del frilansare framförde Eleonor Fahlén. Men det finns en hel del filmproduktioner som ändå pågår. Samtidigt kommer det att komma en hel del konkurser, och många är oroliga för hur framtiden kommer att se ut, mot bakgrund av den produktionsboom som har varit. TF har en nödfond för medlemmar och uppmuntrar bolag att genomföra inspelningar.

För de cirka 250 biografer runt om i landet som ingår i Riksföreningen Biograferna är det mesta vilande nu berättade Lars Gillegård. Trots vissa satsningar på till exempel ”jukeboxbio” är det i stort sett inga intäkter, men fortsatt fasta kostnader. Krisen slår olika på olika typer av biografer, där biografer med lönekostnader drabbas värst. Alla undrar när normal

verksamhet kan komma igång igen. Filmtillgången är en viktig fråga för biograferna, hur distributörerna resonerar liksom filmproduktionen både i Sverige och Hollywood.

För SVT har fokus legat på att säkra nyhetsproduktionen berättade Helena Åkerman. En omflyttning har skett från program till nyheter. De har inte genomfört lika mycket inspelningar som normalt. Produktionsbolagen hanteras ”case by case”, det är specifika utmaningar för varje produktion. De har flyttat fram vissa, genomfört de som gått. Det är för många filmer som ligger och väntar, men finns också en oro att det kommer finnas ett hål i utbudet på vod framöver. När allt kommer igång finns en risk för stor överbelastning.

Enligt Eva Esseen har vod-aktörerna det lite lättare. Det finns uppgång på den legala sidan också, inte bara på den illegala. Drakenfilm har ett välfungerande initiativ där biograferna stöttas. Simultana lanseringar som inte har genomförts så mycket innan, har blivit vanligare nu. Det är dock osäkert om det fortsätter när allt återgår till det normala. I diskussionen om krisen för svensk film som inledde året riktades blicken mot vod, återigen finns behovet av att höja vod-tjänsterna till samma nivå som biograferna. En inhemsk struktur för vod är en långsiktig fråga, men här och nu går mycket av konsumtionen till streaming.

Jon Lindström rapporterade att utmaningarna även i högsta grad gäller för filmarbetare och kreatörer som under Coronapandemin går nästan helt utan uppdrag. En god nyhet är att Teaterförbundet i går träffade en tillfällig säröverenskommelse med Mediaföretagen för att underlätta för inspelningarna att komma igång. Avtalet innebär att de anställda får viss ersättning vid nedlagd eller uppskjuten inspelning och undantag från arbetstidsreglerna har skapats så att filmer som planerats för inspelning utomlands kan förläggas i Sverige. Hur det rimmar med Folkhälsomyndighetens direktiv är oklart men det kan komma att innebära konstnärliga kompromisser och svårigheter för riskgrupperna, och hur det blir för egenföretagare, dvs. flertalet regissörer, fotografer och andra A-funktioner är ännu osäkert. I Berlin har man löst detta med ett bidragssystem som ska förhindra att dessa går i konkurs.

Jeanette Schjerva framförde att det för regionala produktionscentrum kan bli aktuellt att omfördela resurser. Regionerna försöker stötta upp både festivaler och biografer.

Miira Paasilinna aviserade att många produktioner skjuts upp eller ställs in vilket kan leda till ökade kostnader. Bolag har permitterat. Tack vare Filminstitutets stöd är det lite lättare vad gäller film än för serier. Tv-bolagen ger inte motsvarande stöd. Det märks av att biografintäkterna har fallit bort. Flera inspelningar kommer inte kunna göras. Film- och TV-Producenterna genomför en enkätundersökning för att se exakt hur många produktioner som drabbats, kostnader och vilka stöd det finns behov av. De andra nordiska länderna har agerat på annorlunda sätt, det går lättare att spela in i Sverige. Tv-bolag och distributörer fattar inte produktionsbeslut i nuläget, bara utveckling. Istället för en svensk produktion tar tv-bolagen in en utländsk färdig produktion.

I Föreningen för filmfestivaler har tre medlemmar ställt in hittills: BUFF, Bergmanveckan och Stockholms Filmfestival Junior, berättade Jonas Holmberg. Generellt är det stor osäkerhet för filmfestivaler. Det är svårt att planera. Aktörer som festivaler samarbetar med såsom hotell, restauranger och biografier drabbas också. Det finns även en osäkerhet kring hur krisen kommer att påverka beteenden på längre sikt, om det leder till ett ökat eller minskat intresse för att se film på festival. Föreningen ser negativt på att Filminstitutets analys på högnivåmötet inte omfattade filmfestivaler och har lämnat in en egen analys.

Anna Serner informerade om regeringens nya satsning där Filminstitutet kommer att vara med. För Filminstitutets del är satsningen begränsad till biografier, filmfestivaler och distributörer. Filminstitutet för ständigt en dialog med regeringen, och efterfrågar konkreta exempel från branschen på krisens effekter. Totalt omfattar satsningen 500 miljoner till det fria kulturlivet. Inga offentligt ägda får stöd. Myndigheten för Kulturanalys (MYKA) har vidare fått ett uppdrag från regeringen att följa effekterna av Corona inom kulturområdet. Filminstitutet är medvetet om att produktionsbolagen inte nås av de nya stödpaketet, vilket kommunicerats till regeringen. Kristin Engstedt berättade om stödets riktlinjer: det kommer att gå till aktörer som kompensation för intäktsbortfall under perioden 12 mars–31 maj.

Kristina Colliander informerade om hur Filminstitutet i övrigt jobbar för att underlätta för de drabbade i branschen, detta genom att omfördela resurser och fokusera på det som är mest akut. Det är tydligt hur svårt drabbad svensk filmbransch är. Fokus är att minimera den ekonomiska skadan och möjliggöra produktioner. Utbetalningar har tidigarelagts, biograferna har fått ökat stöd, stödet till utveckling av film har ökat med 5

mkr, produktionsstöd har ökat med 20 mkr, stödvillkoren har gjorts mer flexibla osv.

§6 Riktning stödöversynen Distribution och Visning

Kristin Engstedt informerade om den planerade revideringen av stöden till distribution och visning, mot bakgrund bland annat av en ny filmpolitik. En referensgrupp med olika aktörer i branschen har bildats för diskussion om det nya stödsystemet, konkreta mål och förslag på stödtyper. Arbetet har pausats på grund av det uppkomna läget med covid-19. Filminstitutets resurser måste fokuseras till hantering av krisstöden. Filminstitutet planerar att ta upp arbetet i höst igen, och utgå från läget då.

§7 Förslag fördjupningsarbete från presidiet

Ett presidium har bildats bestående av Jonas Holmberg, Eva Essen, Miira Paasilinna, Helena Åkerman och Stefan Klockby samt Kristina Colliander som chefsrepresentant från Filminstitutet. Presidiets uppgift är bland annat att ta fram förslag på prioriterade frågor som rådet bör fokusera på kommande år. Presidiet har två förslag till fördjupningsarbete för rådet. Det ena är internationella strömningstjänster, och deras ägande, rättigheter samt påverkan på stöden. Det andra rör hur en mätning av hur det går för svensk film kan och bör se ut.

Stefan Klockby framförde att frågan kring att mäta svensk film är intressant, men ifrågasatte ämnet internationella strömningstjänster. Om rådet för utveckling och produktion hanterar frågan om rättigheter, behövs en annan ingång från detta råd. Konkurrensfrågan är mer relevant i det här rådet. Katrina Mathsson framförde att rådet borde titta på de filmpolitiska målen och utvärdera Filminstitutets arbete i förhållande till dessa. Stödsystemen bör enligt henne vara i fokus för rådet. Lars Gillegård påpekade att läget är osäkert, inte minst frågan kring hur vi ser film i framtiden. Enligt Lars Gillegård är de här två frågorna intressanta, men det är viktigt att ha en öppenhet.

Eva Essen anförde att det är viktigt att inte bli paralyserad på grund av den nuvarande situationen, utan att också tänka framåt. Hur väl de filmpolitiska målen uppfylls är en viktig fråga. Jonas Holmberg tillade att tanken bakom ämnet med internationella strömningstjänster är att de innebär en stor förändring på spridning- och visningsområdet.

Rådet ställde sig bakom presidiets förslag till fördjupningsarbete.

§8 Information från Filminstitutet

Informationen har tagits upp under ovanstående dagordningspunkter.

§9 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§10 Nästa möte

Nästa rådsmöte hålls torsdagen den 22 oktober och avslutas enligt plan med gemensam middag.

§11 Mötet avslutas

Ordföranden förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Justeras

Torkel Stål

Ulf Slotte